

Governance versterking - annotatie AB Regio 8 maart 2019

Het is de bedoeling om tijdens het BO van 11 maart as tot overeenstemming te komen over het governancemodel voor versterking, zodat nadere uitwerking (wetsvoorstel) kan plaatsvinden. Bijgevoegde uitgangspuntennotitie is opgesteld door het Rijk. We zijn hierover ambtelijk in gesprek. De bedoeling is dat de notitie uiteindelijk zodanig is dat dit tot bestuurlijke afspraken leidt in het BO. Vervolgens wordt het nader uitgewerkt in wet- en regelgeving en kan er bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden richting colleges en raden en staten. In deze annotatie wordt weergegeven hoe het proces de afgelopen periode is verlopen en wordt een aantal specifieke punten van discussie belicht. Als laatste doen we een voorstel voor het vervolgproces.

Stand van zaken ambtelijke werkgroep besturing van versterken

- In het Bestuurlijk Overleg van 20 september 2018 zijn de uitgangspunten voor de governance van versterking vastgesteld en is opdracht gegeven aan een ambtelijke werkgroep om met een voorstel te komen.
- De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de regio, het rijk (EZK, BZK), de maatschappelijke organisaties (GGB en Gasberaad) en NCG en staat onder voorzitterschap van Henk Mulder (gemeentesecretaris Midden-Groningen).
- Op 15 november 2018 zijn aanvullende afspraken gemaakt in het informele, bestuurlijke overleg tussen rijk en regio. Op verschillende punten bestaat gemeenschappelijkheid. Afgesproken is de volgende twee punten nader uit te werken:
 1. Taak van het onafhankelijke instituut en de wisselwerking met de lokale stuurgroepen;
 2. Opdrachtgeverschap en eigenaarschap van de uitvoeringsorganisatie.
- Op 15 februari 2019 is over deze punten gesproken tijdens het BO.
- Tussen 15 februari 2019 en nu zijn er diverse gesprekken gevoerd met EZK en BZK. Ook is gesproken met de NCG en maatschappelijke organisaties en uiteraard met de bestuurlijk trekkers.
- Een en ander heeft geleid tot bijgevoegde uitgangspuntennotitie die is opgesteld door EZK en die ter bespreking voorligt op het BO van 11 maart as. Over veel punten bestaat inmiddels overeenstemming. Hierna wordt toegelicht wat de laatste discussiepunten zijn.

Uitgangspuntennotitie

In de bijgevoegde uitgangspuntennotitie opgesteld door het Rijk is uitgewerkt hoe het governancemodel versterking eruit ziet. Deze notitie vormt de basis voor de verdere uitwerking in wetgeving, de versterkingswet en besluitvorming richting raden en staten. Daarnaast vormt dit de basis voor de tijdelijke governance (tot aan inwerkingtreding wet). In de door het Rijk opgestelde uitgangspuntennotitie kunnen wij ons vinden, met uitzondering van de volgende punten:

- **Taak Instituut Versterkings Opgave (IVO): budgetindicatie en tijd**
Het onafhankelijke instituut, het Instituut VersterkingsOpgave (hierna: IVO) heeft tot taak op gebouwniveau te bepalen of al dan niet versterkt moet worden. In de uitgangspuntennotitie is aangegeven dat het IVO als versterkt moet worden, ook besluit welke soort maatregelen hiervoor genomen moeten worden een indicatie/bandbreedte van het daarvoor benodigde budget geeft en aangeeft binnen welke tijd het gebouw op basis van veiligheid versterkt moet zijn. Vanuit de regio is eerder aangegeven dat het IVO geen uitspraken zou moeten doen over het budget en het tijdsaspect. Bezwaren tegen de vaststelling van het budget kunnen worden weggenomen, door af te spreken dat het IVO alleen indicatieve uitspraken

over het budget het doen (bandbreedte aangeven), waarbinnen de uitvoeringsorganisatie (UO) de ruimte om heeft om samen met de bewoner naar de juiste oplossing te zoeken. De NCG heeft aangegeven graag een budgetindicatie te ontvangen. Na verloop van tijd zal er op voorhand meer duidelijkheid ontstaan over het benodigde budget. Er is dan ervaring op gedaan en wordt gewerkt met een typologie-benadering.

In de uitgangspuntennotitie is aangegeven dat IVO bepaalt binnen welk tijdsbestek de versterking moet zijn afgerond. Dit punt wordt als te knellend ervaren vanuit de regio. De fasering in tijd komt terug in de lokale plannen van aanpak die mede op dit aspect worden getoetst. Met een integrale toets op de veiligheid en het voldoen aan de uitgangspunten van het Mijnsraad advies door het SodM is dit aspect voldoende geborgd.

- **Vaststellen kaders en toetsing door het IVO**

Het Rijk wil graag een grotere rol voor het IVO, namelijk het IVO allerlei kaders laten vaststellen en het IVO laten toetsen of de lokale plannen van aanpak van de gemeenten voldoen aan de veiligheid.

De regio wil niet dat het IVO een toetsende rol krijgt bij de lokale PvA's. Deze toets verricht het SodM. Het lokale plan van aanpak behelst meer dan alleen de veiligheid van een individueel pand – waar het IVO een besluit over neemt – en gaat ook over maatschappelijk en sociaal draagvlak, uitvoerbaarheid en samenhang. In de notitie is nu opgenomen dat het SodM deze toets het komende jaar uitvoert, maar na een jaar wordt heroverwogen of de toets bij het IVO kan worden belegd. Ons voorstel is deze heroverweging na één jaar te schrappen uit de tekst.

Ten aanzien van de kaderstellende rol van IVO is van belang dat deze de ruimte van de gemeenten niet inperkt. Als zelfstandig bestuursorgaan heeft IVO de mogelijkheid om beleidsregels vast te stellen ter verduidelijking van de bevoegdheden die zij krijgt, maar het Rijk lijkt een ruimere bevoegdheid aan het IVO toe te bedelen.

- **Eigenaar en opdrachtgever**

Het IVO wordt een zelfstandig bestuursorgaan. Het opdrachtgeverschap ligt bij de gemeenten. Het Rijk is eigenaar. In de uitgangspuntennotitie is niet expliciet bepaald dat het eigenaarschap bij BZK komt te rusten, terwijl dit eerder wel is besproken met EZK en BZK. Dit heeft de voorkeur van de regio.

- **Escalatie**

Wanneer de versterkingsopgave stagneert, kan er zowel door de opdrachtgever als de uitvoeringsorganisatie geëscaleerd worden via de bestuurlijke lijn van eigenaar/BSO en BOG. Dit is de 'normale' route van escalatie die het mogelijk maakt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en het opdrachtgeverschap te kunnen invullen.

- Voor het Rijk volstaat een vetorecht niet (mogelijkheid besluitvorming door regio tegen te houden). Het rijk wil ook besluitvorming kunnen "doordrukken". In bijgevoegde uitgangspuntennotitie is een escalatiemogelijkheid opgenomen waarvan de MEZK vrij eenvoudig gebruik kan maken. Voorgesteld wordt een bestuurlijke escalatielijn te hanteren, waarbij de MEZK expliciet en publiekelijk moet aangeven en op schrift moet stellen dat de regio in gebreke blijft met de uitvoering van de versterkingsoperatie met als gevolg dat de veiligheid in het geding is.

- **Tijdelijke governance**

In de uitgangspuntennotitie is aangegeven dat op korte termijn een tijdelijk instituut wordt ingericht op basis van een beleidsregel en dat daarnaast een voorstel wordt gedaan om de overlegvormen te minimaliseren. We zien hierbij voor ons dat er geen bestuurlijke en maatschappelijke stuurgroep meer nodig is, maar wel een bestuurlijk overleg, genaamd Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG) en een regionaal overleg tussen eigenaar en opdrachtgevers (Bovenlokaal samenwerkingsoverleg, BSO), waarbij de maatschappelijke organisaties betrokken worden.

Wat ons betreft kan een voorstel daartoe al in de uitgangspuntennotitie worden opgenomen (bij onderdeel 10):

10.5 De maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroep en het opdrachtgeversoverleg worden vervangen door het BOG en het BSO 10.6 De lokale overlegstructuren tussen de uitvoeringsorganisatie en de lokale stuurgroepen blijven intact. Hiermee worden de raden en staten weer in positie gebracht omdat voor de besluiten in deze overleggen het normale besluitvormingstraject geldt.

Vervolgproces op weg naar maandag

Op basis van bovenstaande punten hebben we ambtelijk tekstvoorstellen gedaan voor de uitgangspunten notitie om te komen tot een gezamenlijke besluitenlijst. Dit voorstel vanuit de regio is bijgevoegd. De afspraak is gemaakt dat het voorstel van de regio wordt meegenomen in een aangepaste besluitenlijst die 11 maart voorligt.

We willen het AB-Regio vragen de bestuurlijke trekkers mandaat te geven met bovengenoemde inzet om te beslissen over de aangepaste besluitenlijst.